

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 354/2018-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 10. októbra 2018 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátom JUDr. Mariánom Ďurinom, Sibírska 4, Bratislava, vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Trenčín v konaní vedenom pod sp. zn. 26 C 45/2015 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 21. septembra 2018 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“) vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Trenčín (ďalej len

„okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 26 C 45/2015 (ďalej len „napadnuté konanie“).

2. Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že okresný súd rozsudkom č. k. 26 C 166/2011-412 zo 4. júla 2013 určil, že výpoveď sťažovateľa zo štátnozamestnaneckého pomeru je neplatná a štátnozamestnanecký pomer naďalej trvá. Návrh v časti o zaplatenie náhrady mzdy vylúčil na samostatné konanie (napadnuté konanie), v ktorom nebolo do dňa podania ústavnej sťažnosti meritórne rozhodnuté.

3. Podľa názoru sťažovateľa napadnuté konanie sa dosiaľ vyznačuje nezvyčajnou „liknavosťou“, ktorá sa pretavila do chronického nezájmu okresného súdu o spravodlivé a definitívne vyriešenie dlhodobého sporu. Za vznik tejto veľmi nepriaznivej situácie sa výdatnou mierou zaslúžil svojou nečinnosťou predovšetkým okresný súd.

4. Sťažovateľ zhodnotil, že 5 rokov od podania návrhu je neprimerane dlhá doba, a to bez akéhokoľvek výsledku. V dôsledku uvedeného sú postupom okresného súdu u sťažovateľa vyvolávané negatívne pocity, ktoré mu spôsobujú permanentný stres a ohrozujú jeho zdravie pre spor, ktorý neúmerne dlho trvá.

5. Sťažovateľ je veľmi nespokojný s priebehom napadnutého konania. Podľa jeho názoru sa právna istota občanov vytvára až právoplatným rozhodnutím súdu, nie jeho nevysvetliteľnou nečinnosťou alebo len predstieraným konaním. Zdlhavosť postupu v konaní nezbavuje súd zodpovednosti za prieťahy v konaní, ak nečinnosťou, nesprávnou organizáciou svojej práce alebo inými nedostatkami vo svojej činnosti prispeje k tomu, že konanie o práve občana trvá neúmerne dlho.

6. Sťažovateľ uviedol, že zo súdneho spisu podľa jeho názoru nepochybne vyplýva, že na vzniku a pretrvaní nepriaznivého a nežiaduceho stavu v dĺžke celého konania majú podiel predovšetkým nedostatky v činnosti tohto súdu.

7. Sťažovateľ sa domnieva, že doba 5-tich rokov nečinnosti okresného súdu až dosiaľ je ničím neospravedliteľná. Účastník konania má právo na konanie bez prietahov a toto právo okresný súd nemôže porušovať. Podľa sťažovateľa ide o typický pracovnoprávny spor, ktorý medzičasom prerástol, sťažovateľ pritom zostarol a začínajú sa uňho prejavovať aj sprievodné javy, ako sú choroby bežné u staršieho človeka. Včasným a rýchlym vyriešením tohto sporu by sa však podľa jeho názoru zabránilo aj ostatným neistotám a stresom. Sťažovateľ v tejto súvislosti konštatoval, že pretrvávajúce pocity neistoty, márnosti a nespravodlivosti vyplývajúce z tohto sporu mali byť už dávno vyriešené. Definitívnym vyriešením tohto aktuálneho sporu a vynesením meritórneho rozhodnutia by sa predišlo aj týmto ďalším frustrujúcim dôsledkom voči jeho osobe.

8. Na základe uvedeného sťažovateľ žiada, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie vo veci samej takto rozhodol:

„1/ Slovenská republika konajúca prostredníctvom Okresného súdu v Trenčíne, v konaní čí. k.: 26C/45/2015, porušila právo sťažovateľa... upravené v čl. 46. ods. 1. a ods. 2, Ústavy SR a v čl. 6 ods. 1., Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd na spravodlivý proces, pretože nekonanie Okresného súdu v Trenčíne, je v rozpore so zákonom, najmä s právom sťažovateľa na spravodlivý súdny proces a právom na súdnu ochranu.

2/- Ústavný súd SR prikazuje, aby Okresný súd v Trenčíne konal vo veci vedenej pod čí. k.: 26C/45//2015, bez prietahov.

3/- Ústavný súd SR priznáva sťažovateľovi finančné zadostučinenie vo výške 5 000.- €, ktoré je Okresný súd v Trenčíne povinný mu vyplatiť do dvoch mesiacov odo dňa právoplatnosti tohto rozhodnutia.

4/- Okresný súd v Trenčíne je povinný nahradiť do 15 dní odo dňa právoplatnosti rozhodnutia... trovy právneho zastúpenia... v lehote do 3 dní od právoplatnosti rozhodnutia.“

II.

9. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

10. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

11. Podľa § 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania sa ústavnému súdu podáva písomne. Návrh musí obsahovať, akej veci sa týka, kto ho podáva, prípadne proti komu návrh smeruje, akého rozhodnutia sa navrhovateľ domáha, odôvodnenie návrhu a navrhované dôkazy. Návrh musí podpísať navrhovateľ (navrhovatelia) alebo jeho (ich) zástupca.

12. Podľa § 20 ods. 2 zákona o ústavnom súde k návrhu na začatie konania musí sťažovateľ pripojiť splnomocnenie na zastupovanie navrhovateľa advokátom, ak tento zákon neustanovuje inak. V splnomocnení sa musí uviesť, že sa udeľuje na zastupovanie pred ústavným súdom.

13. Podľa § 20 ods. 4 zákona o ústavnom súde ústavný súd je viazaný návrhom na začatie konania okrem prípadov výslovne uvedených v tomto zákone.

14. Ústavný súd zdôrazňuje, že viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konania osobitne platí v prípadoch, v ktorých osoby požadujúce ochranu svojich základných práv a slobôd sú zastúpené advokátom. Ústavný súd v tejto súvislosti poukazuje na skutočnosť, že hoci sťažovateľ v odôvodnení svojej ústavnej sťažnosti skoncipovanej prostredníctvom advokáta poukazoval na zbytočné prietahy zo strany okresného súdu, v petite svojej sťažnosti nežiadal o vyslovenie porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (resp. práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru), ale žiadal o vyslovenie porušenia základných práv zakotvených v čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

15. Ústavný súd preto vo vzťahu k namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy pripomína, že v systematike ústavy sú primeraná celková dĺžka, rýchlosť a plynulosť súdneho konania obsahom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, a nie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu prerokovanie veci bez zbytočných prietahov nespadá pod ochranu čl. 46 ods. 1 ústavy, pokiaľ namietané porušenie tohto základného práva nedosahuje takú intenzitu, že s ohľadom aj na ďalšie konkrétne okolnosti daného prípadu (najmä predmet konania, teda čo je pre sťažovateľa v stávke) by bolo možné uvažovať o odmietnutí spravodlivosti (napr. IV. ÚS 242/07).

16. Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd konštatuje, že vo veci sťažovateľa nejde o natoľko intenzívny prípad, že by sa dalo uvažovať o možnom odmietnutí spravodlivosti. Na druhej strane však ústavný súd konštatuje, že v napadnutom konaní mohlo dôjsť k porušeniu sťažovateľovho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (resp. práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote). Vzhľadom na to, že sťažovateľ však v petite svojej sťažnosti neoznačil možné porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48

ods. 2 ústavy ani právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, je sťažovateľom formulovaný petit podanej sťažnosti nevykonateľný.

17. V súvislosti s uvedeným nedostatkom ústavný súd pripomína, že tento nie je povinný odstraňovať z úradnej povinnosti. Na taký postup slúži inštitút povinného právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom a publikovaná judikatúra, z ktorej jednoznačne vyplýva, ako ústavný súd posudzuje nedostatok zákonom predpísaných náležitostí podaní účastníkov konania (napr. IV. ÚS 77/08, I. ÚS 368/2010, III. ÚS 357/2010, II. ÚS 309/2010, I. ÚS 162/2010, IV. ÚS 234/2010, III. ÚS 206/2010, IV. ÚS 159/2010, IV. ÚS 213/2010, IV. ÚS 134/2010).

18. V tejto súvislosti ústavný súd už vo svojom uznesení sp. zn. II. ÚS 117/05 z 11. mája 2005 uviedol: „Podľa § 18 ods. 2 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov advokát je povinný dôsledne využívať všetky právne prostriedky, a takto chrániť a presadzovať práva a záujmy klienta. Tieto povinnosti advokáta vylučujú, aby ústavný súd nahradzoval úkony právnej služby, ktoré je povinný vykonať advokát tak, aby také úkony boli objektívne spôsobilé vyvolať nielen začatie konania, ale aj prijatie sťažnosti na ďalšie konanie, ak sú na to splnené zákonom ustanovené predpoklady. Osobitne to platí pre všetky zákonom ustanovené náležitosti úkonov, ktorými začína konanie pred ústavným súdom.“ Aj v tomto ohľade naďalej zostáva v platnosti zásada „vigilantibus iura scripta sunt“, t. j. bdelym patrí právo, a to o to zvlášť, ak ide o osoby práva znalé (napr. advokáta).

19. V zhode so svojou doterajšou judikatúrou ústavný súd konštatuje, že uvedený nedostatok zakladá dôvod na odmietnutie ústavnej sťažnosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí.

20. Ústavný súd však uzatvára, že toto rozhodnutie nezakladá prekážku právoplatne rozhodnutej veci a sťažovateľovi nič nebráni v tom, aby sa na ústavný súd opätovne obrátil s ústavnou sťažnosťou, ak bude toho názoru, že postupom okresného súdu naďalej dochádza

k zbytočným priet'ahom v napadnutom konaní. V prípade, že ústavnému súdu bude doručený kvalifikovaný návrh na začatie konania obsahujúci všetky zákonom predpísané náležitosti, ústavný súd sa predmetom s'ťažnosti bude zaoberať.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. októbra 2018